

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Minnée,

datum 24 juni 2015
Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de verplaatsing van de wo master Engineering and Policy Analysis van de TU Delft van Delft naar Den Haag.

onderwerp advies verplaatsing wo master Engineering and Policy Analysis TU Delft van Delft naar Den Haag
ons kenmerk 2015/23
bijlagen advies CDHO
De commissie hecht er sterk aan om naar aanleiding van deze aanvraag te verwijzen naar de problematiek van het vestigingsplaatsbeginsel. In de brief aan de Minister van 18 mei 2015 m.b.t. de Strategische Agenda heeft de commissie hiervoor al aandacht gevraagd. De commissie constateert dat de laatste tijd in het hoger onderwijs sluipenderwijs dependances (zijn) ontstaan. De commissie constateert tegelijkertijd dat heldere criteria in het beleid ontbreken, zodat zich geregeld de vraag voordoet of proliferatie van een hogeschool of universiteit op een nieuwe vestigingsplaats noodzakelijk en wenselijk is. De commissie heeft recentelijk casuïstiek onder ogen gehad met betrekking tot nevenvestigingen van instellingen in onder andere Leeuwarden, Dordrecht, Venlo en Den Bosch. Ook de onderhavige aanvraag voor verplaatsing van de eerste opleiding van de TU Delft van Delft naar Den Haag is hier een voorbeeld van. Het is niet ondenkbaar dat goedkeuring van deze verplaatsing leidt tot vergelijkbare aanvragen van andere HO-instellingen die nog niet in Den Haag actief zijn. De commissie acht generiek beleid over uitbreiding van bekostigde HO-instellingen buiten hun vestigingsplaats van groot belang voor de macrodoelmatigheid van het stelsel als geheel en verzoekt u een duidelijke beleidsvisie over dit onderwerp te ontwikkelen.

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit over het advies m.b.t. de verplaatsing van de opleiding Engineering and Policy Analysis toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

drs. N.M. Verbraak
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 9 juni 2015 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de TU Delft om de wo master Engineering and Policy Analysis (hierna verkort aangehaald: EPA) te verplaatsen van Delft naar Den Haag. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
24 juni 2015

onderwerp
Verplaatsing
TU Delft
wo
master
Engineering and Policy
Analysis (EPA)
van Delft naar Den Haag

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de TU Delft om de wo master Engineering and Policy Analysis (EPA) te verplaatsen van Delft naar Den Haag.

ons kenmerk
2015/23

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Het verzoek tot verplaatsing heeft betrekking op een internationale Engelstalige tweejarige voltijdopleiding in het domein Techniek (120 ECTS). De opleiding is bedoeld voor studenten met een afgeronde technisch of natuurwetenschappelijke bachelor die zich willen ontwikkelen op het vlak van policy analysis, systems modelling, economics and management. In de opleiding worden technologie, beleid en management in samenhang bestudeerd, met een focus op interculturele aspecten en duurzaamheid. Het technische aspect van de opleiding zit met name in methoden en technieken voor (big) data analytics, modelling, simulation en gaming. Afgestudeerden verwerven kennis en competenties met betrekking tot modelmatige, kwalitatieve en computationele bestuurskunde en beleidsanalyse met behulp van hedendaagse modelleer- en analysetechnieken voor grote heterogene dataverzamelingen. Aanvrager geeft aan dat de EPA afgestudeerden kennis hebben van politieke systemen en besluitvormingstheorieën en gewend zijn te werken in een cross-disciplinaire internationale en interculturele omgeving. De aanvrager is van mening dat de verplaatsing naar Den Haag wenselijk is om dichter bij de beleidspraktijk te zitten om beter te kunnen samenwerken met (overheids-)instellingen, onderzoeksbureaus, multinationals en consultants die in Den Haag zijn gevestigd. Aanvrager is van mening dat Den Haag unieke mogelijkheden biedt om nationale instituties, internationale organisaties, overheden en bedrijven integraal bij de opzet en de uitvoering van het curriculum te betrekken. De aanvrager is voornemens om zowel inhoudelijk als qua faciliteiten

bijlage
beoordelingskader

pagina 2 van 6 aan te sluiten bij de bestaande opleidingen die de Universiteit Leiden al in Den Haag aanbiedt. Aanvrager verwacht hierdoor een (inhoudelijke) synergie en kostendeling.

Aanvrager doet een beroep op het criterium in art. 17 lid 1 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan het criterium in art. 17 lid 1 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 17 lid 1 Beleidsregel

In de brief van de Minister d.d. 4 december 2012 tot vaststelling van de Prestatieafspraken is opgenomen dat universiteiten op veel zwaartepunten samenwerken in nieuwe of al bestaande allianties, zoals de LDE alliantie van de TU Delft, de Universiteit Leiden en de Erasmus Universiteit. Uit de aanvraag bij de RCHO blijkt dat de instelling alle 7 topsectoren als zwaartepunt heeft bestempeld. In hoeverre deze opleiding bij een van deze 7 topsectoren aansluit is door de aanvrager niet in de aanvraag onderbouwd.

In de midterm review van de RCHO uit 2014 wordt de intensieve samenwerking en het verder uitbouwen van de LDE samenwerking wederom vermeld. De aanvrager wenst dat het vestigingsplaatsbeginsel voor deze drie universiteiten wordt opgeheven. De commissie heeft geen aanwijzingen aangetroffen die erop duiden dat de Minister voornemens is gehoor te geven aan dit verzoek. Het positieve feit dat de drie universiteiten onderling intensief samenwerken en elkaars initiatieven ondersteunen laat onverlet dat de LDE alliantie, evenals de andere universiteiten en hogescholen, moet voldoen aan de vereisten in de WHW en de Beleidsregel macrodoelmatigheid.

In de afhechting van de prestatieafspraken wordt niet gesproken over de verplaatsing van opleidingen van de TU Delft naar Den Haag. Uit de aanvraag blijkt niet bij welk inhoudelijk zwaartepunt in onderwijs en onderzoek deze opleiding aansluit. Het voornemen voldoet niet aan de zwaartepuntvorming. Dit betekent dat de aanvraag aan alle aspecten van artikel 17 lid 1 van de Beleidsregel moet voldoen.

Vanaf 10 juni 2015 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de TU Delft om de wo master *Engineering & Policy Analysis* te verplaatsen van Delft naar Den Haag. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Naar aanleiding van deze signalering zijn er geen zienswijzen door de commissie ontvangen. Wel zijn bij de aanvraag een tweetal adhesieverklaringen van de Universiteit Leiden en de Erasmus Universiteit verstrekt.

De aanvrager constateert dat vergelijkbaar opleidingsaanbod wordt verzorgd door de TU Eindhoven, de Universiteit Twente in Enschede en door de Rijksuniversiteit Groningen. De TU Delft biedt tevens een master *Management of Technology* (hierna: MoT) en een master *Systems Engineering, Policy Analysis and Management* aan (hierna: SEPAM). De master MoT is sterk gericht op de private sector terwijl SEPAM de doorstroommaster voor de bachelor Technische Bestuurskunde is. EPA is in tegenstelling tot SEPAM specifiek gericht op

pagina 3 van 6 studenten met een afgeronde monodisciplinaire technische of natuurwetenschappelijke bacheloropleiding. EPA zal zich gaan richten op institutioneel ontwerp en management van technische infrastructuren en systemen. Daarbij speelt deze opleiding bewust in op de Grand Challenges. De aanvrager vindt het daarom ook van belang dat EPA dichter bij de beleidspraktijk wordt geïntegreerd om optimaal samen te kunnen werken met (overheids-)instellingen, onderzoeksbureaus, multinationals en consultants die in Den Haag zijn gevestigd.

De aanvrager heeft in haar overzicht van vergelijkbare opleidingen tevens de opleidingen *Industrial Engineering and Management* van de RUG en de Universiteit Twente, de opleiding *Innovation Management* van de TUE en de opleiding *Operations Management and Logistics* van de TUE vermeld. Deze opleidingen zijn weliswaar ondergebracht in hetzelfde accreditatiecluster Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde, maar hebben geen van allen specifiek betrekking op de koppeling van de beleidspraktijk aan technologie en bestuurskunde. De voornoemde opleidingen zijn met name gericht op de private sector, op veiligheid, logistiek en innoveren en managen van zakelijke processen. Deze scope verschilt van de scope van de opleiding EPA, waarin de focus ligt op de analyse van big data, modellering, simulation and gaming binnen het publieke beleidsproces. De opleiding is sterk gericht op politieke systemen en besluitvormingstheorieën in relatie tot modelmatige, kwalitatieve en computationele bestuurskunde en beleidsanalyse. De commissie vindt de opleidingen van de RUG, de Universiteit Twente en de TUE niet vergelijkbaar.

De totale instroom van de drie opleidingen van de TU Delft bedraagt jaarlijks ca. 200 studenten. De totale instroom is stabiel. Dat geldt eveneens voor de instroom binnen de opleiding EPA. De instroom van de afgelopen jaren bedraagt 34-40 studenten per jaar. Aanvrager geeft aan dat hiervan ca. 80% van de instroom uit internationale studenten bestaat. De aanvrager heeft kenbaar gemaakt ten minste hetzelfde aantal studenten in Den Haag te verwachten. De ambitie is om te groeien tot maximaal 100 studenten. De aanvrager verwacht dat de internationale aantrekkingskracht en het profiel van de stad Den Haag voor toekomstige studenten hier in positieve zin aan bij kunnen dragen. De commissie volgt deze redenering en is van mening dat een gelijkblijvend aantal studenten (34-40) een realistische verwachting is en acht een lichte groei van de instroom ten gevolge van de verplaatsing niet onrealistisch.

De aanvrager verwacht dat de verplaatsing naar Den Haag geen grote gevolgen zal hebben bij de instroom bij collega-opleidingen. Aangezien de opleidingen in onvoldoende mate vergelijkbaar zijn is de commissie van mening dat deze effecten uit zullen blijven. Bovendien zijn deze opleidingen gevestigd in Eindhoven, Enschede en Groningen. De verplaatsing van Delft naar Den Haag zal geen invloed hebben op het bestaande landelijke aanbod. De opleiding is voldoende specifiek en onderscheidend. De aanvrager geeft aan dat bij overheden en maatschappelijke organisaties sprake is van een toenemende arbeidsmarktvaart naar kundige en inhoudelijke competente ingenieurs. Vakinhoudelijke technologische expertise en vaardigheid moet kunnen worden verbonden met vraagstukken en processen van politiek, bestuur en beleid, maar ook omgekeerd. De commissie constateert dat deze opleiding hierop inspeelt.

De inbedding in de kennisinfrastructuur wordt door aanvrager als volgt onderbouwd. Aanvrager wijst op de aanwezigheid van diverse universiteiten en

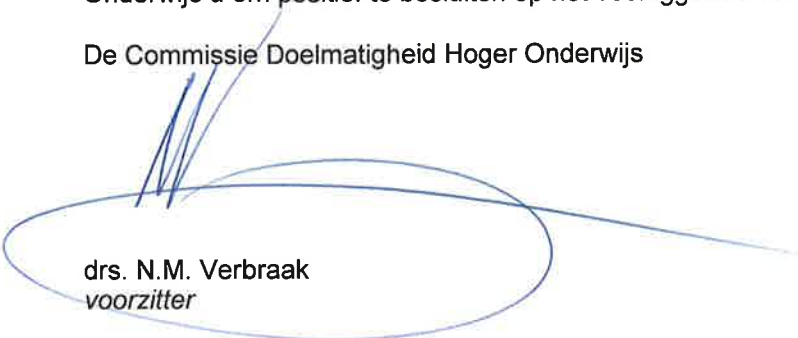
pagina 4 van 6 instituten die in Den Haag onderwijs aanbieden en onderzoek uitvoeren op het gebied van Bestuurskunde en politiek, internationaal recht, informatica en social studies. Het gaat dan om de Campus Den Haag van de Universiteit Leiden, het instituut voor Sociale Studies van de Erasmus Universiteit, de Open Universiteit, het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael, The Hague Academy of International Law, the Hague forum for Judicial Expertise, the Hague Institute for the Internationalisation of Law, de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur en het T.M.C. Asser Instituut. Aanvrager werkt samen met overheidsinstellingen, onderzoeksbureaus, multinationals en consultants in Den Haag, zoals het Ministerie voor Infrastructuur en Milieu en Shell. In samenwerking met het Ministerie voor Infrastructuur biedt de universiteit gastcolleges, masterclasses en summer schools aan, wordt samengewerkt binnen policy innovation labs en verstrekt het ministerie een speciale afstudeerannotatie. De aanvrager is actief met uitbreiding van haar netwerk in Den Haag, door het organiseren van bijeenkomsten met andere ministeries, de gemeente Den Haag en bedrijven. De aanvrager is van mening vestiging van de opleiding in Den Haag zal leiden tot meer en intensievere kruisbestuiving tussen onderwijs en praktijk, meer in het bijzonder met de aanwezige Haagse instituties. De commissie is van mening dat aanvrager met deze opleiding de bestaande infrastructuur nader kan versterken. De mogelijke vestiging van de opleiding op de Campus van de Universiteit Leiden in Den Haag waar de Universiteit Leiden al diverse aanpalende opleidingen op het gebied van bestuurskunde, informatica en sociale studies verzorgt bestempeld de commissie als positief vanuit het perspectief van de inbedding van de regionale kennisinfrastructuur. Dit zal naar verwachting leiden tot (inhoudelijke) synergie en kostendeling. Hierdoor kan voor deze opleiding mogelijk op een doelmatige wijze gebruik worden gemaakt van de bestaande kennisinfrastructuur. De commissie merkt in dit kader wel op dat uit de aanvraag niet duidelijk blijkt hoe de uiteindelijke governance structuur voor deze opleiding in Den Haag eruit zal gaan zien. Deze vraag is te meer van belang omdat dit initiatief mogelijk een aanzuigende werking kan hebben op andere HO-instellingen die nog geen bekostigd onderwijs in Den Haag verzorgen. De commissie zal daarom in de toekomst bij vergelijkbare aanvragen extra aandacht schenken aan de organisatorische aspecten van de inbedding. De commissie zal deze aspecten bij de proliferatie van hogescholen en universiteiten in nieuwe vestigingsplaatsen uitdrukkelijker gaan betrekken.

De bestaande samenwerkingsverbanden met overheidsinstellingen, onderzoeksbureaus, multinationals en consultants in Den Haag beziet de commissie als kans voor een nog betere kruisbestuiving tussen onderwijs en beroepspraktijk. Qua benodigde faciliteiten heeft de instelling geen proefopstellingen of laboratoria nodig, maar alleen computerlabs. De commissie is van oordeel dat de opleiding meerwaarde biedt voor het bestaande opleidingsaanbod in Den Haag.

Alles overwegend constateert de commissie dat het voornemen niet aansluit bij de zwaartepuntvorming. De aanvraag voldoet wel aan de overige vereisten van artikel 17 lid 1.

pagina 5 van 6 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

De wettelijke grondslag voor het advies is gelegen artikel 7.17 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen: de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend.

De verplaatsing van een opleiding of een gedeelte van een opleiding kan volgens artikel 17 lid 1 van de Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan het in dit artikel genoemde criterium.

Volgens het criterium in art. 17 lid 1 dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Hierbij hoeft de arbeidsmarkt niet beschreven te worden, aangezien de verplaatsing van een opleiding binnen Nederland vanuit de nationale arbeidsmarkt bezien neutraal is. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op de zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.